

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4Csp/124/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8217205640
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbara Fedurcová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2020:8217205640.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Barbarou Fedurcovou v spore žalobkyne: O. S., J.: XX.XX.XXXX, G. V. XXX, právne zastúpeného: JUDr. Viera Muliková - advokátka, sídlo AK Bardejov, M.V. Miškovského 3, proti žalovanej: POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o zrušenie rozhodcovského rozsudku a iné, takto

rozhodol:

I. Súd zrušuje Rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž zo dňa 22.06.2017, sp.zn.: SRSAspA 03795/16, ktorým bola O. S.Q., J.: XX.XX.XXXX, G. V. XXX ako žalovanej v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní uložená povinnosť zaplatiť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598 ako žalobcovi v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, sumu 408 Eur, úrok v sume 206,83 Eur, poplatok v sume 576,50 Eur, úrok vo výške 39,15% ročne zo sumy 408 Eur od 25.03.2015 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 408 Eur od 19.05.2015 do zaplatenia, zmluvnú pokutu 33 Eur, trovy mediácného konania 251,17 Eur, poplatok za upomienku 10 Eur a trovy rozhodcovského konania 281,01 Eur v splátkach po 100 Eur mesačne, vždy k poslednému dňu v mesiaci na účet žalobcu s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozhodnutia, až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas.

II. Súd konanie v časti o určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy č. XXXXXXXXX uzavretej dňa XX.XX.XXXX medzi žalovanou ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom, zastavuje.

III. Žalovanej v časti konania o určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy č. XXXXXXXXX uzavretej dňa XX.XX.XXXX súd nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

IV. Žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobou súdu doručенou dňa 27.06.2016 sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala určenia neplatnosti rozhodcovskej zmluvy č. XXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX. Vec sa viedla pod spisovou značkou 6C/92/2016.

2. Žalobou súdu doručенou dňa 08.09.2017 sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala zrušenia Rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 22.06.2017. sp.zn.: SRSAspA 03795/16.

3. Uznesením zo dňa 11.01.2018, č.k.: 6C/92/2016 - 66 súd spojil na spoločné konanie vec sp.zn.: 6C/92/2016 s 4Csp/124/2017. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 19.02.2018.

4. Podaním zo dňa 20.11.2018 žalobkyňa vzala žalobu o určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy späť. Na výzvu súdu, či žalovaná súhlasí so späťvzatím, sa táto v uloženej lehote nevyjadрила.

5. Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku žalobkyňa odôvodnila tým, že žalovaná dňa 13.05.2014 uzatvorila so žalobkyňou zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX. Rozhodcovskou zmluvou uzavretou medzi žalobkyňou a žalovanou dňa XX.XX.XXXX bolo dojednané riešenie sporov zo zmluvy v rozhodcovskom konaní. Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy. Ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu. Rešpektujúc eurokonformný výklad Smernice Rady 93/13/EHS je potrebné, aby súd podrobil súdnej kontrole aj rozhodcovskú doložku, resp. zmluvu. Spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva ako celok žalobkyni predložená, nie je o individuálne dojednanom rozhodcovskom konaní, ale o nevhodnom predkladaní zmluvných podmienok, vo vzťahu ku ktorým veriteľ - žalovaná sledoval ich vylúčenie spod režimu súdnej kontroly tzv. neprijateľných podmienok. Takýto postup dodávateľa predstavuje nekalú obchodnú prax. Podľa názoru žalobkyne je dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluve neprijateľnou podmienkou, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neplatná. V predmetnom prípade žalobkyňa nemala možnosť, podstatným spôsobom ovplyvniť obsah predmetnej zmluvy, dokonca žalobkyňa nemala ani vedomosť o tom, že rozhodcovskú zmluvu podpisuje. Pri podpise rozhodcovskej zmluvy na ňu žalobkyňa nebola osobitne upozornená, táto zmluva bola žalobkyni predložená súčasne (v ten istý deň) so zmluvou o úvere, a teda žalobkyňa nadobudla dojem, že ide o tú istú zmluvu, pozostávajúcu z viacerých listín.

6. Žalovaná sa k žalobe vyjadрила podaním doručeným dňa 03.01.2018. Uviedla, že podľa § 45 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z. sa môže žalobca domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku len z dôvodov tam uvedených. Žalobkyňa sa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej zmluvy. Podľa rozhodcovskej zmluvy sa strany dohodli, že vzniknuté spory sa budú riešiť pred Stálym rozhodcovským súdom alebo pred príslušným všeobecným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde. Z toho vyplýva, že nie je daná výlučnosť rozhodcovského súdu a žalovaný sa má možnosť v prípade nespokojnosti obrátiť na všeobecný súd. Námietku voči právomoci bolo možné podať aj v čase, keď žalovanému bola doručená výzva na žalobnú odpoveď. V predmetnom prípade žalobná odpoveď doručená nebola. Takisto v lehote 10 dní žalobkyňa mohla odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy bez toho, aby bola dotknutá platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Je nepochybné, že rozhodcovská zmluva, resp. doložka dohodnutá medzi stranami, je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane sa domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom rozhodcovského súdu alebo súdneho konania. Prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Vyplýva i z odporúčania Komisie č. 98/257/ES. Medzi stranami bola v predmetnom prípade uzavretá rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej zmluvy o úvere. Žalobkyňa zároveň svojim podpisom z 13.05.2014 vyhlásila, že s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy súhlasí a vyhlásila, že bola osobitne poučená o dôsledkoch uzavretia takejto zmluvy.

7. Súd vykonal dokazovanie vzájomnými vyjadreniami strán, Zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.XX.XXXX, č. XXXXXXXXXX, štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere, informáciou o ročnej percentuálnej miere nákladov a priemernej RPMN na príslušný spotrebiteľský úver, rozhodcovskou zmluvou zo dňa 13.05.2014, Rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž zo dňa 22.06.2017, sp.zn.: SRSAspA 03795/16 a ostatným obsahom súdneho spisu.

8. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z. zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak

a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu,

- b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,
- c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,
- d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,
- e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,
- f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,
- i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,
- k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,
- l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

9. Podľa § 46 ods. 1 citovaného zákona žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania. Ak účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku a rozhodcovský rozsudok bol opravený podľa § 42, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

10. Nakoľko bol rozhodcovský rozsudok žalobkyňi doručený dňa 11.07.2017, lehota na podanie návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku v súlade s § 46 ods. 1 zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, bola splnená.

11. Dňa 13.05.2014 bola medzi žalovanou ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere číslo XXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov veriteľom dlžníkovi vo výške 1.000 Eur (ďalej len zmluva). Zmluvou sa žalobkyňa zaviazala zaplatiť žalovanej sumu 1.968 Eur do 18.05.2015. Celkové náklady žalobkyne ako spotrebiteľa činia za obdobie od poskytnutia úveru do dňa 18.05.2015 sumu 391,50 Eur. Žalovaná v zmluve uvádza, že úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov je 39,15 % p.a. a administratívny poplatok je 576,50 Eur.

12. Právne žalobkyňa žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku oprela o ustanovenie § 45 ods. 1 písm. i/ a písm. j/ zákona č. 335/2014 Z.z. dôvodiac, že rozhodcovský súd týmto rozsudkom rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu a navyše vydaný rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou právom nedovolené.

13. Z dôvodov rozhodcovského rozsudku, ktorých žalobkyňa žalobou žiada zrušiť vyplýva, že základom návrhu na začatie rozhodcovského konania podaného v tomto konaní žalovanou je zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 800503597, ktorú dňa 13.05.2014 uzavreli žalobkyňa so žalovanou, a na základe ktorej, v tomto konaní žalovaná (veriteľ) poskytla, v tomto konaní žalobkyňi (dlžník) finančné prostriedky vo výške 1.000 Eur. Žalobkyňa sa ako dlžník sa zaviazal poskytnuté finančné prostriedky žalovanej ako veriteľovi vrátiť spolu s úrokom vo výške 39,15% ročne a poplatkom vo výške 576,50 Eur do 18.05.2015.

14. Súd konštatuje, že v zhode so stranami sporu ale tiež rozhodcovským súdom, vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou založený nimi uzavretou zmluvou o spotrebiteľskom úvere dňa 13.05.2014 pod č. 800503597 považuje za vzťah medzi spotrebiteľom a dodávateľom a úver na základe tejto zmluvy poskytnutý, za úver spotrebiteľský v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Bolo preto povinnosťou súdu, v zhode aj s rozhodnutím NS SR vo veci sp. zn. 6Cdo 1/2012, podľa ktorého aj pri nečinnosti spotrebiteľa má súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán, podrobiť zmluvu o úvere, vrátane Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru a rozhodcovskej zmluvy uzavretá dňa 13.05.2014 žalovanou so žalobkyňou súdnej kontrole, či neobsahujú neprijateľné zmluvné podmienky v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa. Obsah uvedených listín totiž tvoril základ rozhodcovského rozsudku nielen čo do meritórneho rozhodnutia, ale aj čo do právomoci rozhodcovského súdu spor medzi žalovanou a žalobkyňou rozhodnúť.

15. Zmluva o úvere zo dňa XX.XX.XXXX číslo XXXXXXXXXX, bola uzavretá medzi spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. a fyzickou osobou - podnikateľom.

16. Podľa § 52 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu 13.05.2014, t.j. ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava, oddiel: Sro, vložka číslo: 23636/B má v predmete podnikateľskej činnosti, okrem iného, aj poskytovanie úverov, preto pri uzatváraní a plnení zmluvy o úvere vystupovala ako dodávateľ. Na strane druhej, žalobkyňa pri uzatváraní a plnení zmluvy o úvere nekonala v rámci svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, preto bola v postavení spotrebiteľa. Zmluva uzavretá dňa 13.05.2014 medzi spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. a žalobkyňou je tak zmluvou spotrebiteľskou a úver na základe nej poskytnutý, spotrebiteľským úverom, ktorá skutočnosť medzi stranami nebola sporná už pri uzatváraní zmluvy, keď zmluvu označili ako zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá podľa zákona číslo 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

18. Podľa § 53 Občianskeho zákonníka, opäť v znení platnom ku dňu 13.05.2014, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,

- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
- r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

19. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Zabezpečenie splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu práva k nehnuteľnosti je pri spotrebiteľskej zmluve neprípustné. Ak poskytne dodávateľ spotrebiteľovi plnenie a spotrebiteľ si ho neobjednal, nie je spotrebiteľ povinný plnenie vrátiť ani ho uschovať; vylúčené sú aj ďalšie nároky dodávateľa voči spotrebiteľovi. Nevyžiadaným plnením je aj ďalšie opakujúce sa plnenie poskytnuté spotrebiteľovi na základe zmluvy uzavretej prostriedkami diaľkovej komunikácie, ak spotrebiteľ výslovne o takéto plnenie nepožiadaval. Ak dodávateľ nepreukáže opak, považuje sa opakujúce sa plnenie vždy za nevyžiadané. Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy uzavretej na dobu neurčitú, podľa ktorých si dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu jednostranne a bez poskytnutia výpovednej lehoty vypovedať túto zmluvu, sa nepovažujú za neprijateľnú podmienku podľa odseku 4 písm. g), ak ide o vážny objektívny dôvod, ktorý dodávateľ nezapríčinil, nemohol predvídať ani odvrátiť a ktorý dodávateľovi bráni v plnení tejto zmluvy, pričom dodávateľ sa v tejto zmluve zaviazal, že o vypovedaní a dôvode vypovedania tejto zmluvy bez zbytočného odkladu písomne informuje spotrebiteľa.

20. Ustanovenia odseku 4 písm. g) a i) o neprijateľných podmienkach sa nepoužijú na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je

- a) obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv,
- b) nákup cudzej meny alebo predaj cudzej meny, cestovných šekov alebo medzinárodné peňažné príkazy vystavené v cudzej mene.

Za neprijateľnú podmienku podľa odseku 4 písm. i) sa nepovažuje podmienka, podľa ktorej si

- a) dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu alebo výšku iných poplatkov za finančné služby podľa

osobitného predpisu, ktoré má platiť spotrebiteľ alebo dodávateľ, ak súčasne sa dodávateľ zaviazal bez zbytočného odkladu o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať spotrebiteľskú zmluvu písomne informovať spotrebiteľa a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu,

b) dodávateľ finančných služieb podľa osobitného predpisu si vyhradzuje právo meniť jednostranne podmienky spotrebiteľskej zmluvy na dobu neurčitú, ak sa od dodávateľa vyžaduje, aby o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať túto zmluvu bez zbytočného odkladu písomne informoval spotrebiteľa, a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu.

21. Ustanovenie odseku 4 písm. j) o neprijateľných podmienkach sa nepoužije na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je

a) obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré dodávateľ nemá vplyv,

b) nákup cudzej meny alebo predaj cudzej meny, cestovných šekov alebo medzinárodných peňažných príkazov vystavených v cudzej mene,

c) doložka o cenových indexoch, ak takúto doložku výslovne dovoľuje osobitný predpis a ak spôsob úpravy ceny je v tejto doložke výslovne opísaný.

22. Podľa § 53c Občianskeho zákonníka, rovnako v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, t.j. ku dňu 13.05.2014, ak je spotrebiteľská zmluva vyhotovená písomne, predmet a cena nesmú byť uvedené menším písmom ako iná časť takejto zmluvy s výnimkou názvu zmluvy a označení jej častí. Zmluva uzatvorená v rozpore s týmto ustanovením je neplatná.

23. Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 (ďalej iba „Smernica“) zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

24. Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

25. Podľa čl. 5 Smernice v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 (2).

26. Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany obhajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

27. Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

28. Podľa § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z. v znení ku dňu 8.4.2014 každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

29. Úverová zmluva, ktorá tvorila skutkový základ návrhu na začatie rozhodcovského konania, ale aj samotného rozhodcovského rozsudku, je tak, ako už bolo súdom skôr konštatované, spotrebiteľskou zmluvou, pri uzatváraní ktorej spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. vystupovala ako dodávateľ a žalobkyňa

vystupovala ako spotrebiteľ (§ 52 ods. 1, 3, 4 Občianskeho zákonníka). Ide pritom o štandardný spotrebiteľský vzťah, v rámci ktorého neboli zmluvné podmienky individuálne dojednané.

30. Základným znakom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Obsahom spotrebiteľských zmlúv tak nesmú byť neprijateľné zmluvné podmienky, príkladmo vypočítané v ustanovení § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami je pritom garantovaná tak vnútroštátnym právom ako aj právom Európskej únie.

31. Neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú v ustanovení § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka vymedzené iba príkladmo, čo znamená, že sa nejedná o výpočet taxatívny a ako neprijateľnú podmienku možno vyhodnotiť aj iné zmluvné dojednania. Neprijateľnou podmienkou v zmysle už ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky pritom môže byť nielen samotný obsah konkrétneho zmluvného dojednania spotrebiteľského záväzku, ale tiež spôsob jeho formálneho vyjadrenia, pod ktorý je nutné zahrnúť aj prípadné nekalé praktiky dodávateľa v procese uzatvárania spotrebiteľskej zmluvy. Inými slovami, neprijateľnými sú aj také zmluvné podmienky, ktoré sú bezprostredným dôsledkom nekalej praktiky dodávateľa pri uzatváraní zmluvného vzťahu so spotrebiteľom.

32. Na uzavretie zmluvy o úvere dňa 13.05.2014 spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. použila formulár s predtlačným textom, ktorý je voľným okom nečitateľný. Veľkosť písmen tohto textu reálne neumožňuje priemernému spotrebiteľovi čo i len oboznámiť sa s týmto textom a vyhodnotiť jeho dôsledky. Rovnaký záver pritom platí aj pre Všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru tvoriace neoddeliteľnú súčasť zmluvy a Rozhodcovskú zmluvu.

33. Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. ako dodávateľovi pritom nič nebránilo formulárovú zmluvu a súvisiace listiny pripraviť tak, aby spotrebiteľ získal reálnu možnosť oboznámiť sa s celým rozsahom povinností vznikajúcich mu uzatvorením zmluvy. Takú zásadnú a dôležitú informáciu, ako je odkaz na úverové zmluvné podmienky, v ktorých sú prakticky upravené všetky povinnosti spotrebiteľa, mali byť minimálne uvedené zvýrazneným písmom, aby spotrebiteľa upozorňovali na nevyhnutosť preštudovania zmluvy v celom jej rozsahu, včítane úverových zmluvných podmienok.

34. Podľa názoru súdu dodávateľ Pohotovosť, s.r.o. takýto typ formulárovej zmluvy na uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalobkyňou použil zámerne, v snahe odradiť žalobkyňu ako spotrebiteľa od možnosti reálne sa oboznámiť s obsahom zmluvy, vrátane všeobecných úverových podmienok a tým získať kvalifikovaný obraz o podmienkach poskytnutia úveru a vyhodnotiť ich dôsledky na neho ako spotrebiteľa.

35. Spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. pri uzatváraní úverovej zmluvy so žalobkyňou dňa 13.05.2014 konala spôsobom, pre ktorý je táto zmluva neplatná zo skôr uvedených dôvodov (veľkosť písma predtlačného textu formulárovej zmluvy použitej na uzatvorenie zmluvy pre jeho nečitateľnosť neumožňovala žalobkyňu ako spotrebiteľovi oboznámiť sa s obsahom zmluvy a tým aj podmienkami, za ktorých mu bol úver poskytovaný).

36. Pre neplatnosť zmluvy ako takej je potom treba aj jej všetky ostatné podmienky považovať za neprijateľné a tým aj za neplatné a to vrátane Všeobecných podmienok a Rozhodcovskej zmluvy.

37. Na tomto právnom závere nič nemení skutočnosť, že v čase uzavretia zmluvy so žalovanou ustanovením § 53c Občianskeho zákonníka nebola ešte stanovená veľkosť písma textu spotrebiteľskej zmluvy, keď k tomu došlo až zákonom č. 106/2014 Z.z., ktorým došlo k novele niektorých ustanovení Občianskeho zákonníka, okrem iného aj ustanovenia § 53c (článok I. bod 6 zákona) s účinnosťou od 1.1.2015, lebo tento právny názor podporuje aj ustanovenie § 1b novely nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ako aj ustanovenia obsiahnuté vo všeobecných obchodných podmienkach alebo v akýchkoľvek iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou musí dodávateľ uviesť písmom, ktorého výška je najmenej 1,9 mm.

38. K rovnakému záveru došli aj iné súdy, (napríklad Okresný súd Žilina vo veci sp. zn. 13C 69/2011, vid' jeho rozsudok zo dňa 10.1.2012 č.k. 13C 69/2011-13, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 20.6.2013 sp. zn. 6Co 76/2013) pričom v skôr citovaných rozhodnutiach uvedené skutkové a právne závery oboch súdov v celom rozsahu za vecne správne považoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní o dovolaní proti týmto rozhodnutiam vedenom pod sp. zn. 1Cdo 320/2013 (vid' rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.11.2015 sp. zn. 1Cdo 320/2013).

39. Vzhľadom na uvedené súd potom ustálil, že úverová zmluva uzavretá dňa XX.XX.XXXX medzi dodávateľom Pohotovosť, s.r.o. a žalobkyňou ako spotrebiteľom tvoriaca základ žalobkyňou uplatňovaného nároku v rozhodcovskom konaní i základ samotného rozhodcovského rozsudku obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a preto podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná.

40. Ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka nie je zaradené medzi dôvody tzv. relatívnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 40a Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho zmluva dňa 13.05.2014 uzavretá medzi Pohotovosť, s.r.o. a žalobkyňou, je absolútne neplatná.

41. Ak napriek tomu rozhodcovský súd vo svojom rozsudku obsah tejto zmluvy i Všeobecných podmienok použil ako skutkový základ svojho rozhodnutia a na základe týchto absolútne neplatných listín uložil žalobcovi v prospech žalovaného povinnosti, rozhodol tak v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, konkrétne v rozpore s ustanovením § 39 a 53 ods. 4, 5 Občianskeho zákonníka ale tiež v rozpore s ustanovením § 497 a násl. Obchodného zákonníka (úver je totiž absolútnym obchodnoprávnym záväzkovým vzťahom - § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka). Pri absolútnej neplatnosti zmluvy (právneho úkonu) je zmluva neplatná od počiatku (ex tunc) a na základe takejto zmluvy nevznikajú pre zmluvné strany žiadne práva a povinnosti, okrem vzájomného záväzku vrátiť si všetko, čo strany nadobudli podľa § 457 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho rozhodcovský súd nemohol žalobcovi uložiť povinnosti vyplývajúce zo žalobcom prijatého záväzku v zmluve, lebo taký záväzok pre žalobcu nevznikol.

42. Navyiac pre absolútnu neplatnosť rozhodcovskej zmluvy nebola daná ani právomoc rozhodcovského súdu na konanie a rozhodnutie o návrhu v tomto konaní žalovaného na začatie rozhodcovského konania.

43. Rozhodnutie rozhodcovského súdu v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných predpisov je dôvodom podľa § 45 ods. 1 písm. i/ zákona č. 355/014 Z.z. na zrušenie tohto rozhodnutia.

44. Pre absolútnu neplatnosť zmluvy o úvere nebolo možné sa zaoberať konkrétnymi zmluvnými podmienkami, za ktorých žalovaná poskytla žalobkyňi úver, či niektoré z nich nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou tak, ako to tvrdí žalobkyňa a jej tvrdenie popiera žalovaná (RPMN, výška odplaty a pod.), lebo zmluva je absolútne neplatná ako celok. Z uvedeného dôvodu súd neposudzoval danosť aj druhého dôvodu pre zrušenie rozhodcovského rozsudku vyjadreného žalobcom v žalobe (§ 45 ods. 1 písm. j/ zák. č. 355/2014 Z.z.) a nezaoberal sa ani argumentáciou strán uvedenou v žalobe a vyjadrenia žalovanej, ktorá sa týkala tohto dôvodu.

45. Vzhľadom na uvedené, súd žalobe vyhovel a rozhodcovský rozsudok zrušil.

46. Pre späťvzatie žaloby o určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, súd konanie vo vzťahu k tomuto uplatnenému nároku zastavil v súlade s § 146 ods. 1 C.s.p.

47. O trovách konania súd rozhodol podľa § 256 ods. 1 C.s.p. V časti konania o určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy bola plne úspešná žalovaná, nahradiť trovy ale nežiadala (čl. 32). Zároveň súd zistil, že pojednávania sa nezúčastnila, trovy na poštovnom žalovanej takisto nevznikli, preto rozhodol, že jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

48. O trovách konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku súd rozhodol v súlade s § 255 C.s.p. Žalobkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu, preto súd priznal žalobkyňi voči neúspešnej žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100%.

49. O výške náhrady trov konania bude podľa § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia vo veci samej súdom prvej inštancie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje,
- e) podpis,
- f) spisová značka tohto konania (§ 127 ods. 1 C.s.p.)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie podal.